

Naročnina v Trstu znese:

Za celo leto . . . 1 gold. 20 s.
Za pol leta . . . " 60 "
Za 3 mesece . . . " 30 "
(to velja tudi za tržaško okoličje.)

Za druge kraje s pošto:

Za celo leto . . . 1 gold. 60 s.
Za pol leta . . . " 80 "
Za 3 mesece . . . " 40 "
(majhni razloček med tim in med programom izvir iz neke pomote.)

ILIRSKI PRIMORJAN

podučiven in omikaven list za slovensko ljudstvo.

Naročnina naj seuredništvu naprej plačeva, in to v gosp. Kozlerjevi hiši „nella Drogheria Angeli in Piazza delle legna št. 1“ v Trstu (Trieste). Tam se bodo tudi oddajale vse pisma. — Sicer ta list se bo tudi prodajal (vsak natis po 5 soldov) v tobakarnicah nasproti Pošte, blizu „Chiozza“ in „al Ponte della Fabbra“.

Hvalo zasluži si vsò, kdor druži koristno sè sladkim (Hor.).

Leto 1866.

Pri sv. Ivanu v Vrdélu, 16. septembra.

Štev. 18.

Št. 18 našega lista izide 7. oktobra.

Slovenstvo v Trstu.

Trst ima slovensko ime i stoji na slovenskej zemlji. Neovržna resnica je tedaj, da so bili uže prvi njegovi stanovalci Slovenci, ker nemogoče bi bilo, da mu je kak drug narod dal slovensko ime, katero so sprejela vsa druga ljudstva. Smešno je, da to ime nekteri iz eljujejo iz latinskega: „ter egestum“, ker po tem takem bil bi ime dobil še le po tem, ko je bil uže trikrat razsut! Kde pod milim solncem je kaka reč, da nej precej, ko je postala, ali ko so jo našli, imena dobi! Ali kaj hočemo, saj dr. Kandler, ki je bil po Kukuljevičem nasvetu v zagrebškem zgodovinskem društvu za častnega uda izvoljen, slovanska imena po Krasu in Istri izpeljuje iz latinščine, ter ja Lahe v rabo vpeljujejo. Tako se je prekrstila Nabrežina v „Aurisino“ i sedaj beremo po Trstu na očitnih krajih i po časopisih: „Acqua d'Aurisina“ i druge take in enake brezumnosti. Ali pustimo to, ter obrnimo se na slovenstvo. Uže ime nam priča, da so bili v našem mestu prvi prebivalci Slovenci. Še le pozneje se je sem naselilo več laških rodov, katere so dobile oblast v roke in vpeljale laški jezik v javno življenje, v šole in občinske uradnije. Vlada jim je stregla, ter tudi ona po njihovem izgledu delala. Od tod je prišlo, da se je mesto bolj i bolj potalijaniło. Le cerkev nej delala Lahom propagande, ampak gledala je na potrebe. Zato imamo še dan denašnji več slovenskih božjih služb, nego laških, i pri prvih tudi mnogo več ljudstva, nego pri poslednjih. Uže ta resnica nam priča, da se slovenstvo v Trstu nej še zatrló, ampak da ima še krepke korenine, treba jim le vrtnarja, blage rose, i prelepo zopet ozelené. Dosedanje okoliščine, dosedanje razmere pa so bile i so še tako protivne slovenščini, da se čudimo, da je nejso popolnoma zatrlé. Če tudi prebiva v Trstu skoraj polovica Slovencev, vendar so tukaj vse ljudske šole čisto laške; razen teh nahajamo več privatnih nemških šol, slovenske nej nobene! Le na državnej gimnazii je dovoljen ubozej slovenščini pičel poduk. Enako so tudi vse gosposke, katere imajo opravila z občinstvom, popolnoma laške ali pa nemške. V trgovini se opravlja vse samo laški ali nemški, le Serbi dopisujejo v serbske kraje serbska pisma, sicer pa tudi vse le po laški. Vse te razmere so take, da žugajo slovenščino

popolnoma zatreti i da jo gotovo zatró, ako se jej ne pomore. To pomoč pa imajo v rokah najprvo tržaški Slovenci sami, njim toraj velja prva beseda: Tržaški Slovenci! ali se ne pretaka slovenska kri po vaših žilah, ali ne spoštujete sladke besede, katero vas so učila materina usta, ali vas je sram, da ste udije slavnega naroda, katerega je na zemlji ko listija i trave? Ali ste tako strašno padli, da ste si izbili iz glave i srca spomin i ljubezen do svojega rodú? — Ne! tega vendar ne moremo misliti o vnucih tistega naroda, kateri, če tudi majhen, ima tako slavno zgodovino, kateri je stal toliko lét na straži zoper Turke i Benečane, katere je tolikokrat i tako slavno premagal! Da je tako, zavallili bi kamen slovenskemu narodu na grob, i napisali nanj: „Tukaj počiva slovenski narod, ki se je izneveril svojim očetom, sam sebe umoril i pokopal. Žalostna mu majka!“ — Še ima naš narod vrle možé, vrle brambovce, i dan na dan vstajajo novi junaci iz dolzega mrtvila s plamenico svetega rodoljubija i s svetlim mečem božijega uma. Dà, resnica je, naš narod, tako dolgo tlačén i teptan, globoko pahnen, vstaja k novemu življenju. Sovražniki so mu uže izkopali jamo i mu peli mrtvaško pesem veseleči se njegovega pogreba. Prekanili so se; bolnik okreva i povračajo se mu krepke moči. — Toda Trst, njegov tako važen nd, nej še zdrav; še ga tare narodna nezavednost, nemarnost i sebičnost. To troje zlo ga tlači kakor smrtna mora. Preglejmo nekoliko natanjčeneje to reč i govorimo odkritosrčno: Mej omikani slovenski svet moramo šteti trgovce, posestnike, duhovnike in uradnike; mej neomikani sploh služeče osebe. Ker je Trst trgovsko mesto, i ker je v njem veliko Slovencev trgovcev, mej temi več bogatinov, zato bi oni imeli biti slovenščini steber, katerega bi se oklepali drugi slovenski stanovi; pri njih bi imeli iskati največ omike i največ podpore.

Resnica je sicer, da ima ta mnogoštevilén stan nekoliko mož, ki imajo srce za Slovence, ki radi tu i tam kaj pomorejo, ali žalostna resnica je tudi, da lahko na prste sešteješ tiste, ki so slovenski izobraženi, ki poznajo Slovencev žule i rane i cenijo njihove zasluge i dela. Veči del pa je taci, ki se za slovenščino še menijo ne, ali jo celo zaničujejo; ki imajo srce samo za trgovino. Mnogo jih nahajamo tudi v laškem ali nemškem taborji. Najžalostnejše pa je to, da se slovenskej narodnosti na škodo uže skoraj ves prvi zarod tega stanú potalijani, nekoliko njega pa tudi ponemči.

Ako trdimo, da le-ta stan za ptuje knjige i časopise izda stokrat več, nego za domače, preverjeni bodite, da nejsmo predaleč segli. Vas, slovenski trgovci, katerim tli še v prsih ljubezen do svojega naroda, vas prosimo i rotimo, ohranite to ljubezen, cepite jo v srce tudi svojim otrokom, učite je prelepe slovenščine, vaše dejanije, vaša podpora naj pospešuje mile domovine blagost, naj budi zanikarne i mrtve vaše trgovske rojake! Domovina tudi vas kliče. Ne mašite jej ušes!

(Dalje prihodnjič.)

AVSTRIJA

* V sedanjih prežalostnih okolinostih mora se vsak, kdor z Avstrijo dobro méni, posebno veseliti, ako sliši odkritosrčen glas za njeno blagost. Tak glas je prinesel časopis „Zukunft“. 24 veljavnih nemških Dunajčanov, mej kterimi je šest mestnih svetovalcev, povzdignolo je glas za federalizem, kakoršni zahtevajo vsi Slovani. Ker vživajo ti možije zaupanje mej ljudstvom, zato je očito, da za njimi stoji Nemcev velika množica. Federalizem, kteri se je v malo letih brez vse podpore razvil sam iz sebe, vkoreninil se je uže tako globoko, da vse druge stranke spodkopava. Nemški centralistični časopisi, ki so pred malo časom še prapor visoko nosili, uže medlé i hirajo, zato tudi pišejo, kakor bi je krč lomil. Njihova moč, oblast i prevzetnost so za vedno pokopane. Ker jim je zmanjkalo prepričavne besede, zato so prijeli za zadnje orožije, kterega se polasti le tisti, ki se ne more več braniti, to orožije je psovanije. Da bi kratkovidni sebični Madjari vedno se ne ustavljali pravičnim terjatvam, ne dvomili bi, da se v Avstrii kmalu vpelje prava svoboda; ali Madjari so še občnej spravi na poti; oni gledajo le nase, za druge narode jim nej mari. Ali tudi ta zadnja ovira mora naposled pasti, ako ne, bojimo se za Avstrijo.

Tržaško-méstne in okolične zadéve.

* 1. dan t. m. je obiskala mejikanska cesarica Šarlota ranjene mornarje v Tonellovej hiši. Pohvalila je pri tej priliki g. Tonella i tolažila ranjence. Zvečer so bile v Miramari velike gostije; povabljenih je bilo mnogo viših gospodov.

* Mejikanski cesarevič Iturbide, ki ga je cesar Maks posinovil, prišel je k cesarici v Miramar.

* 3. septembra so imeli mornarji na senožeti pri sv. Ivanu v Vrdeli veliko veselico.

* 1. dan tega m. so postavili na ladijodelalnici (škver) gosp. Tonella temelj največej kupčijske ladii z imenom *Tegethof*.

* *Tegethof* je s cesarskim brodovijem pretekli ponedelek zapustil Trst i šel v Fazano. 900 mornarjev je uže domu poslal.

* Mejikanski cesar Maks je iz Amerike telegrafčno pozdravil *Tegethova*, častnike i mornarje zavolj slavne zmage pri Visu.

* Za kolero je do 14. t. m. v Trstu umrlo 148 osob.

* Dva rojaka smo te dni zagreblj. Starega gospoda *Seljaka*, notarja v Trstu, in mladega gospoda *Fr. Martelanca*, učitelja v Piranu. Poslednji je umrl 14. t. m. v Skednji za kolero. Mir njunemu prahu!

* Tržaški magistrat prepoveduje ubijati prešiče pred mesecem novembrom.

* Zadnji dan pr. m. so govorili, da je bilo pivo v vrdelskej novej pivarni zavdano. Kako so se ljudije tega ustrašili, kaže to, da so ga 60 veder ali čebrov en sam dan popili. Pri tej priliki to-le zastavico: Ako mora čakati človek v tej pivarni 50 minut na merico piva, kader je v pivarni 50 ljudi, koliko časa bode moral čakati, kadar je v njej 3000 ljudi?

* V štacuni (botegi) gosp. Finacerja (Via del Canal grande) kažejo puško na iglo. Kdor jo želi videti, naj gre tje; radi mu jo pokažejo.

* „Glasnik“ oznanja „Tržaškega Ljudomila“ s željo, naj „Primorjan“ i „Ljudomil“ drug drugzega podpirata i prijateljsko navnata. Zagotavljamo „Glasnika“, da mi gotovo ne bodemo prepira delali, kajti nam je na srci samo mile naše domovine blagost.

Kaj je drugod važnega?

* Nekij rodoljub je daroval obligacijo za 500 f. admiralu *Tegethofu* s tem poročilom, naj obresti od nje vživata dva mornarja. Po smrti naj se pa za ta denar obema mornarjema spominek postavi na grob. To je lepo, samo zelo čudno je, da ima biti napis na spominkih laški i nemški, ker sta oba mornarja dalmatinska Slovana.

* Vojaškemu ministerstvu je došla novica, da nekij domoroдец da sestavcu junaške pesmi na zmago pri Visu 1000 gl.

* Mir z laško vlado bode skoro gotov. Kaže se, da se zdaj vendar sprijazniti naša i laška vlada, která tudi uže vojake na dom pošilja.

* Naši bodo talijanske trdnjave izročili v roke francozkega komisarja, kar je Napoljon laški vladi uže naznanil.

* V Pragi imajo molitve, da Bog odvrne kolero i za duše padlih naših vojakov.

* Pruski vojaki naglo zapuščajó češko deželo.

* 30. dan pret. meseca so pripeljali v Opólije na 26 železničnih vozeh prvo polovico tistega denarja, kterega ima naša vlada pruskej plačati. Bilo je 10 milijonov tolarjev v 718 sodcih, i tehtali (vagali) so 4112 centov.

* Prusi, ki se vračajo domov, v Pragi veliko robe kupujejo i plačujejo se srebrom. Saj to lahko storé, ker so tudi veliko srebra dobili.

* Kolikor je dozda znano, izgubili smo pri severni vojski 4161 mrtvih, 10.934 ranjenih i 16.907 ujetih vojakov.

* Nekoliko Nemcev, ki Slovanom nejso bili nikoli pravični, zbralo se je v posvet i še zdaj se jim sanja o zvezi z Nemci, ki prebivajo v zunanjih državah. To so v pogovorih očitno razodeli, i ker s cen-

tralizmom nikakor več ne gre, zato so se izrekli za dualizem. Ako imajo ti možije pamet, vendar bi morali videti, da ta pot drži naravnost do tistega mesta, ktero se imenuje: finis Avstríe (konec Avstrije).

* Zavarovalnica „Nuova Società“ je popolnoma pozlo šla. Mnogi ubogi ljudje so pri njej svoj denar izgubili. Pri seji na Dunaji so nekteri izustili misel, naj bi kar gg. Revoltella i Morpurgo v Trstu za možjo prijeli, ker sta toliko let lepe dobičke od omenjene zavarovalnice imela. „Triester Zeitung“ pa pravi, da ta dva gospoda nejsta imela pri tej družbi nič opraviti.

* Ljubljanski korar, gospod Poklukar, je v svojej oporoki odločil 200 gld. za najboljšo pedagoško knjigo v slovenskem jeziku. To darilo je zdaj uže razpisano.

* Gosp. Mirosława Vilharja, ki je bil zavoljo tiskarnega pregreška obsojen, je pomilostil svitli cesar, i dobil je zopet državljanske pravice.

* 27. t. m. bode imela slovenska Matica glavni zbor.

* Turška vlada je sklenola prebivalcem na otoku Kandii odjenjati, ako orožije odložé, ali oni se branijo.

* Amerikanci hočejo v srednjem morji kupiti od Turčije kak otok; ali francozka in angleška vlada se zoper to na vso moč upirati, ker se bojiti, da jim Amerikanci ne zmedejo štrene na Turškem. Ako se polasté Amerikanci srednjega morja, potem bi francoska in angleška moč v jutrovih deželah propala, pa tudi Turčije bi se kmalu polastili Rusi.

* V Petroburgu na Ruskem se Amerikanci z Rusi zmerom bolj sprijaznjujejo.

* Na Mejikanskem se slabo godí. Prišla je na dan velika zarotba zoper cesarja. Mej zarotniki je bilo več cesarskih generalov i takih gospodov, ktere je imel cesar Maks vsak dan krog sebe.

DOPISI.

Iz Trsta. Z opravičom odrinemo 3. dan t. m. na Kras. Skoraj do Opčine nas je dež do kože možil tako, da smo se od mraza tresli. V S... se vstavimo, da se ogrejemo s kapljico vina. Mislili smo, da smo pri „Z...“, ali bili smo pri „Tigri“, ker kremplje nam je v žep zasadila. Okrepčani i veliko laže odrinemo do Senožec, kjer prenočimo. Drugi dan je imel odbor župana voliti, pa izvolili ga nejso, ker nejso vsi odborniki prišli. Kak uzrok jih je zadržal — ne vemo. To pa smo slišali, da prva reč, ktero bo moral novi župan storiti, bode lov na — podgane. „Kaj ste s pameti?“ nas morebiti kdo zavrne. Ne, ne! — resnica je, podgane bode moral loviti, da jih pošlje v Ljubljano, da bodo tam videli, ali res prešiči, ki podgane jedó, trihine od njih dobivajo. Našli smo tam tudi zelo priljudne častnike regimenta „Gorizutti“, ki so Poljaki. Tudi so prostaki, kakor smo slišali, zelo pobožni. Pri sv. maši zmerom klečé i ob pičlej plači vsak vsako nedeljo soldek v škrabico (koselco) da.

S. U. (Jožef in Blaže.) B. Ljubi moj Jože, rad bi vas nekaj prašal.

J. Kaj tacega?

B. Bral sem v 16. listu tega časopisa, da je nekij učitelj pri šolskih pogovorih v Skednji rekel, da bere „Presse“ i še neke druge časnike. Kaj pa je Presse? Pri nas pravimo tako mlademu prascu.

J. „Presse“ je nemški list, kteri bere ta učenik.

B. Zakaj ne bere slovenskih časnikov, kakor jih berete vi uže nekaj lét? jaz jih berem letos, kar se je vojna začela. Zakaj jih ne berejo naši učitelji, saj imajo zmerom sè Slovencei opravke, z Nemci pa skoraj nič ne? Jaz bi sodil da ne znajo dobro učiti.

J. Res je, da necega imena ne pišejo prav.

B. Kaj, hudnika! ktero ime je to?

J. Jaz i nekteri drugi možije smo bili pri lanskej skušnji nedelskih učencev, in videli smo v lepopisji da pišejo našo vas Proseko.

B. Ali nej prav Proseko?

J. To je po laški pokvarjeno, v slovenskem jeziku se govori i piše Prosek. Iz tega se vidi, da nekteri naših učnikov berejo malo ali celo nič ne slovenskih časopisov; s Prešo vtisnejo strašno malo poduka v srca našim otrokom.

Iz Doline. Vane S. „Sloga jači a nesloga tlači“, to je lepa prislovica, in srečni, ki se po njej ravnaajo. Ako bi se naše srenje (komuni) v eno sosesko zedinile, boljše bi gotovo nam bilo, ker vsaka vas bi imela manj stroškov in več pripomogla v denarnih zadevah; združene bi lahko v našem jeziku popolnoma zmožen gospod zastopal, pa tudi komunske reči opravljal, ter naše pravice branil. Se vé da pisati bi se smelo le v slovenskem jeziku. Tega nam zelo treba. To misel dajem na znanje, da naši župani in zastopniki to reč dobro pretresejo in mislim, da bode večini prav.

ZMES

Pogovor med gospodom Slavoljubom in kmetom Matevžem.

M. Dober dan gospod Slavoljub!

Sl. Bog daj! Od kod pa?

M. Iz V... šole, kjer so šolska darila najpridnišim učencem delili.

Sl. Jaz sem bil prav zdaj tje namenjen, da vidim slovenost, ali prepozno je.

M. Kaj nejste še nikoli kaj tacega videli?

Sl. V mestu sem uže videl, ali na kmetih še ne.

M. Naletel sem danes na to, kakor slepa kokoš na zrno. Videl sem namreč, kako ljudje od popoldanske službe božije v neko hišo hitijo, šel sem tudi jaz za njimi, misleč, da so tam kake komedije (gledišče). Ko pa v prvo nadstropije (pian) pridem, zagledam mize z rudečimi rutami (tapeti) pogrnene, mnogo učencev, učenike, veliko ljudi i gospóde. Neki učenec stopi na oder (katedro), i slovenski govor, kteri je bil prav dolg, izvrstno govori. Slišal sem, da je omenjeni govor sestavil ondašnji visokočastiti gosp. fajmošter A. B., ki je mladini velik prijatelj. Po končanem govoru so dajali darila, lepe slovenske molitvine knjižice.

Sl. Ali ste tudi vi kaj dobili, ker ste tako dober

ojm učenec bili?

M. Za potrebo bi mi bili dali bankovec (karto) za 100 gl.

Sl. Zagotavljam vas, da več od 100 gl. velja ti-sto, kar so se učenci v šoli naučili i čast, ktera se jim z darovi daje.

M. Verujem vam. Od veselja mi je srce poska-kovalo, ker sem tam videl toliko veselih, nedolžnih obrazov; pa tudi žalost mi ga je zalivala, ko sem mi-slil, da nejem imel priložnosti v otrocih svojih letih v šolo hoditi i se toliko koristnega naučiti.

Sl. Vi torej spoznavate, da so šole dobre i koristne; to me prav veseli. Imamo pa, žalibog! še mnogo ljudi, ki tega ne umejo.

M. Prepričal sem se tega pri omenjeni delitvi sam. Ljudem nej mar otrok pridno v šolo pošiljati, da se koristnih znanosti nauče, konec šolskega leta bi pa vsi radi imeli šolska darila.

Sl. Ali ste vi kedaj pšenico, ječmen i. t. d. želi, če nejste sejali?

M. Tega ne.

Sl. Kakor nej žetve brez setve, tako tudi konec šolskega leta nej darila brez skrbi i pridnosti.

M. Ali slišal sem pri denašnji delitvi, da učenci v šolah naše okolice večkrat darila dajo učencem, kateri jih nejso zaslužili. Govorili so nekteri: Učenec Mihec je dobil darilo zato, ker je njegov oče bogat, i je večkrat učiteljem kak dar poslal. Spet drugi so rekli: Andrejčkov Miče ga je dobil zato, ker ima njegova mati hud jezik, i učitelji se je bojé.

Sl. Nespametno žlobudranje! Prav v tem kraji se učitelji od darov (šenkov) ne vdebelé, pa tudi hu-dih jezikov se ne bojé. Taki neumni ali hudobni lju-dije se nahajajo ne le v naši okolici, temuč tudi po vsem širokem svetu, na kmetih in v mestih. Učenci, kolikor jih jaz poznam, ravnajo v tej zadevi po vesti i po pravici; obrekujejo jih tedaj le neumneži ali hu-dobneži. Kjer je prav i dobro govoriti, tam je greh molčati, zatorej bi rad videl, da vsi roditelji (starši) zvedó moje besede, ktere zdaj govorim, namreč: Po-šiljajte svoje otroke pridno v šolo, ne držite jih za vsako majhno reč doma, tudi med letom večkrat učitelje poprašajte kako se vaši otroci uče? ali vsak dan v šolo pridejo? i. t. d., gotovo jih boste potem videli v številu izvoljenib, kjer jih zdaj zavoljo zanikarnosti zastonj iščete. Priporočujem pa vam posebno, spoštujte bolj učitelje svojih otrok, ker oni so jim za Bogom prvi dobrotniki. Zdaj pa moram iti. Z Bogom!

M. Z Bogom!

(Ktera je najboljša država?) Tista, kjer je orožje rujavu (ruznasto) i lemeži (železo pri oralu ali drevesu) svetli; kjer so ječe (prižoni) prazne i žitnice polne, i kjer v sodnih dvoranah (tribunalih) trava raste.

(Razmišljenost.) Nekteri trdijo, da se nahaja razmišljenost le pri zelo učenihi, ali to nej tako, na-

haja se tudi pri prostobornih ljudeh. Podajemo tukaj nekaj takih prigodb. V sedanjej vojni pride proti večeru v neko vas desetak (koprol) in išče postelje, da bi se dobro naspal. Povsod je bilo uže polno vojakov, ven-dar pa mu nekij kmet reče: Ostanite pri meni i ležite v posteljo, kjer že prostak (gmajnar) leži. Predno koprol leže, reče kmetu: Prosim vas, izbudite me kmalu po polnoči, ker se mi dalje mudi. Kmet ga izbudi, ta se hitro obleče, pa glej, namesti svoje obleče prostakovo sukno i gre na pot. Ko se dan stori, stopi v krčmo blizo ceste, pokliče kozarček žganja i pogleda v zrcalo (špegel). Zdaj jezno zakriči: Saj sem rekel kmetu, naj izbudi koprola, ta neumnež pa je prostaka izbudil.

Dva prijatelja se sprehajata blizu morja. Eden pobere gladek kamenček i ga ogleduje. Kar se spomni, da mora opoldne k nekemu zdravniku iti. Hitro segne v žep po zlato uro, pogleda koliko je i reče: Mislim, da pridem prekasno. Hitro se odpravi, uro zaluči v morje i kamen vtakne v žep. Še le na potu je opazil, kaj je naredil. — Kupil je drugo uro. — Prav ta je prav rad v mehko kuhana jajca jedel, najraje pa, ako jih je sam skuhal. Pristavi ponvo z vodo k ognju, v enej roki drži jajce, v drugi pa uro, da bo vedel, ko-liko časa se mora jajce kuhati. Kader začne voda vreti, vrže uro v vrelo vodo, na jajce pa gleda, koliko minut potrebuje, da se skuha. Kuharica se mu smeje i še le zdaj vidi, kaj je spet naredil.

Trgovec (merkant) Jože Pižmar se združi s tre-mi drugimi trgovci. Vsako pismo, kader je bilo treba, podpisal je: „Jože Pižmar i tovarši.“ Ženka mu sinka rodi i ga krstijo. V krstne bukve mora se pri nas tudi otrokov oče podpisati. Podpisal je tudi on va-nje: „Jože Pižmar i tovarši.“

(Korist odkritosrčnosti.) Nekij kralj je šel v ječo gledat zaprte hudodelnike. Poprašal je tega in onega, zakaj je zaprt? Vsi odgovoré, da so po nedolžnem v ječo pahneni. Le eden je sè skesanim srcem pove-dal hudodelstvo, ktero je storil. Kralj reče čuvajem (vardijanom): Precej izpustite tega hudobneža, naj ide kamor hoče, da onih nedolžnih ne zapelje ali pohujša! Ko oni to slišijo, kesajo se, da nejso resnice govorili.

(Smešnica.) Zdravnika pokličejo k bolnemu de-kletu (pupi). On stopi k postelji, žilo jej pošlata, za marsiktero reč poprašuje in jej reče: Dekle, ako ho-češ ozdravéti, moraš se omožiti, i stavim svojo glavo, da boš po tem prav zdrava ženka. Kaj misliš? — Dekle odgovorí: „O gospod zdravnik, naj pa bo, za zdravje človek vse stori!“

(Delo človeka dela ponosnega.) Peter I., car ruski, je šel nekij dan v ladijostavnico (škvero) delat, kjer ga nej nobeden poznal. Ko zvečer domu pride i ce-sarici Katarini en rubelj (ruski srebrn tolar) i kos sira poda, reče: „Glej, ljuba ženka, lahko bi te preživel, ako bi tudi cesar ne bil.“